

Prognos

Statens budget och de offentliga finanserna

Juni 2018

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Om ESV:s prognoser

Ekonomistyrningsverket (ESV) gör oberoende prognoser och analyser av statens budget och den offentliga sektorns finanser. Nuvarande prognos sträcker sig till 2021.

ESV:s prognoser ska fungera som besluts- och diskussionsunderlag för finanspolitiken och baseras därför på den senaste budgeten.

Prognosen grundar sig på ESV:s bedömning av den makroekonomiska utvecklingen. Ekonomisk rapportering från statliga myndigheter är också en viktig utgångspunkt för beräkningarna.

Juniprognosen beaktar månadsutfall för statens budget till och med april 2018. Beräkningarna slutfördes den 5 juni 2018.

Ladda ner prognosen

Publikationen Statens budget och de offentliga finanserna kan laddas ner som PDF från www.esv.se. Även detaljerade tabeller till prognosen och tidigare prognoser finns att tillgå via webbplatsen i olika format.

Datum: 2018-06-14

Dnr: 2018-00376

Tabeller

Numera publicerar vi de flesta tabeller i en samlad excelfil. Den finns på samma webbsida som publikationen och heter i juniprognosen: [prognostabeller juni 2018](#)

ESV:s Juniprognos

Sammanfattning

Konjunkturen når sin topp i år och nästa år bromsar tillväxttakten i ekonomin in. Satsningarna i de senaste budgeterna bidrar till att de offentliga utgifterna ökar markant i år, trots att utgifterna för flyktingmottagandet faller kraftigt. Skatteintäkterna ökar samtidigt betydligt långsammare än förra året. Utgiftskvoten ökar något samtidigt som skattekvoten sjunker. Överskottet i den offentliga sektorns finansiella sparande blir därmed lägre i år än 2017. Nästa år minskar det ytterligare något. Enligt ESV:s prognos är det strukturella sparandet lägre än målnivån 2019. Utgiftstaket klaras med god marginal och förutsättningarna för kommunsektorn att klara balanskravet är goda i år men försvagas nästa år.

Den offentliga sektorns finanser fortsätter visa överskott men det blir betydligt lägre i år än förra året. Det beror både på att skatteintäkterna ökar långsammare i år än förra året och att utgifterna ökar markant i år, främst till följd av satsningar i de senaste budgeterna. Det är sparandet i staten som minskar mest i år men även i kommunsektorn blir sparandet betydligt lägre. Förutsättningarna för kommuner och landsting att klara balanskravet är gynnsamma i år men försvagas nästa år.

Det finansiella sparandet i den offentliga sektorn blir i år lägre än nivån för det nuvarande överskottsmålet och målet nås inte. Från och med 2019 sänks överskottsmålet till en tredjedels procent av BNP och ska framåtblickande utvärderas utifrån det strukturella sparandet. Prognosen för det strukturella sparandet är lägre än målnivån 2019.

Överskottet i den offentliga sektorn bidrar till att statsskulden och den offentliga sektorns bruttoskuld, Maastrichtskulden, fortsätter att sjunka.

Statens budgetsaldo försvagas dock kraftigt 2019. Saldoförsvagningen förklaras främst av att företag och även privatpersoner med kapitalplaceringar på skattekontot då väntas ta ut det placerade kapitalet.

Högonjunkturen i svensk ekonomi når sin topp i år och BNP-tillväxten är fortfarande hög. Nästa år bromsar tillväxten in, vilket främst är en följd av att investeringarna ökar långsammare. Utvecklingen ger avtryck på arbetsmarknaden där sysselsättningsgraden börjar minska. Den är dock fortfarande hög historiskt sett under hela perioden. En ansträngd arbetsmarknad och stark konjunktur leder till högre löneökningar.

Skatteintäkterna ökar svagt både i år och nästa år till följd av att ökningen av skattebaserna bromsar in. Skatt på arbete och konsumtion växer långsammare än BNP, bland annat till följd av skattesänkningar och en svag ökning av bostadsinvesteringarna. Lägre bostadspriser påverkar kapitalvinsterna vilket minskar skatteintäkterna från kapital. Sammantaget leder detta till att skattekvoten sjunker både i år och nästa år.

Satsningarna i de senaste budgeterna bidrar till att de offentliga utgifterna ökar markant i år. Stora satsningar görs inom områdena hälso- och sjukvård, utbildning samt miljö- och naturvård. Barnbidragen och statsbidragen till kommunerna har också höjts. Samtidigt sjunker utgifterna för migration och integration kraftigt eftersom det fortsätter att komma betydligt färre asylsökande än tidigare. Även utgifterna för sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning sjunker då det blir färre som får dessa ersättningar. Sammantaget ligger de takbegränsade utgifterna med god marginal under utgiftstaket.

Principer och metoder för ESV:s prognoser

För att kunna tolka Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) prognoser och för att förstå hur de skiljer sig från prognoser från andra prognosinstitut är det viktigt att känna till ESV:s principer och metoder.

ESV:s prognos – ett underlag för politiska beslut: ESV:s prognos ska vara ett beslutsunderlag för den ekonomiska politiken. Prognosen omfattar hela samhällsekonomin, med fokus på inkomster och utgifter för den offentliga sektorn. Nyckelaggregaten i beräkningarna är statens budgetsaldo och det finansiella sparandet i den offentliga sektorn samt den offentliga skuldsättningen. Prognosen omfattar innevarande år och de följande tre åren. Prognosen baseras på gällande regler samt förslag och tydliga aviseringar om framtida finanspolitik som regeringen har presenterat i den senaste budgetpropositionen.¹ ESV gör inga antaganden om ny finanspolitik, vilket är en viktig skillnad mot flera andra prognosinstitut.

Makroekonomi: Prognosen för hur svensk ekonomi utvecklas är grunden för beräkningarna för de offentliga finanserna. För innevarande år och nästa år är makroprognosen en konjunkturprognos som fångar *efterfrågan* i ekonomin. Därefter baseras i stället prognosen på ekonomins *utbudssida*. Produktion och sysselsättning antas då konvergera mot den uppskattade potentialen i svensk ekonomi, givet finanspolitiken i den senaste budgeten. Potentialen beror i stor utsträckning på demografin och produktivitetens utvecklingen i ekonomin. På längre sikt, vanligen slutåret i beräkningen, antas den cykliska variationen ha upphört och resursutnyttjandet vara normalhögt (det är varken hög- eller lågkonjunktur). Produktion och sysselsättning är då i nivå med potentialen.

Inkomster i offentlig sektor: Skatteintäkterna har en stark koppling till makroekonomin, eftersom de stora skattebaserna i hög grad samvarierar med BNP. Därtill kan regeländringar få stor påverkan på intäkterna. ESV:s beräkningar på längre sikt visar som regel ungefär oförändrade skatteintäkter som andel av BNP.

Utgifter i staten: Utgifterna i staten påverkas inte i lika stor utsträckning som skatteintäkterna av hur makroekonomin utvecklas. Vissa utgifter påverkas inte alls utan är helt budgetstyrda, medan andra är regelstyrda och påverkas fullt ut av volym- och makroutvecklingen inom respektive område. Däremellan finns en gråzon. Ett exempel på en nominellt oförändrad utgift kommande år är statens utgifter för läkemedels-

förmånerna som i budgeten vanligen följer det senaste (årliga) avtalet med Sveriges Kommuner och Landsting. Andra utgifter förändras kommande år enligt den senaste budgeten. Exempel på sådana utgifter är de generella statsbidragen till kommunerna och utgifterna för underhåll och investeringar i vägar och järnvägar. En regelstyrd utgift som följer befolkningsutvecklingen är barnbidraget, medan andra regelstyrda utgifter även påverkas av makroekonomiska variabler såsom arbetslösheten eller pris- och löneutvecklingen. Ett exempel på en utgift som både påverkas av volym- och makroutveckling är utgifterna för sjukpenning, vilka påverkas av antalet sjukdagar och den sjukpenninggrundande inkomsten. De statliga myndigheternas förvaltningsutgifter räknas schablonmässigt om med pris- och löneutvecklingen (det görs dock ett produktivitetsavdrag). Därutöver förändras ofta ett förvaltningsanslag till följd av att myndighetens uppdrag ändras.

ESV:s prognosmetod om oförändrad finanspolitik innebär att de statliga utgifterna på längre sikt tenderar att minska som andel av BNP eftersom det förutsätts att inga nya utgiftshöjande beslut tillkommer.

Kommunsektorn: Prognosen förutsätter att kommunsektorn klarar balanskravet. Givet antagandet om oförändrad finanspolitik hålls skattesatserna oförändrade och de generella statsbidragen räknas upp enligt den senaste budgeten, vilket för kommande år ofta innebär en obefintlig eller endast måttlig uppräknings. De kommunala konsumtionsutgifterna anpassas till de beräknade inkomsterna med balanskravet som restriktion, vilket vanligen leder till lägre volymökningar än vad som är demografiskt motiverade.

Finansiellt sparande: ESV:s prognosmetod om oförändrad finanspolitik påverkar beräkningen av den offentliga sektorns finansiella sparande. Metoden innebär en gradvis förstärkning av sparandet, en "automatisk budgetförstärkning"² utan att några särskilda beslut behöver fattas, eftersom inkomsterna vanligen ökar snabbare än utgifterna (se ovan). Prognosen visar vilket finanspolitiskt utrymme som finns, givet att överskottsmålet nås, och ska inte tolkas som det mest sannolika utfallet.

ESV:s prognos för det finansiella sparandet är fullt ut jämförbar med regeringens prognos eftersom ESV baserar prognosen på samma finanspolitik som i den senaste budgeten. Många andra prognosinstitut gör egna antaganden om framtida finanspolitik vilket innebär att deras prognoser inte är direkt jämförbara med regeringens eller ESV:s prognos.

¹ Därtill tar ESV hänsyn till budgetpåverkande förslag i andra propositioner, exempelvis i vårpropositionen och i ändringsbudgetar för innevarande år.

² Se ESV:s publikation Automatisk diskretionär finanspolitik – ADF (ESV2013:58).

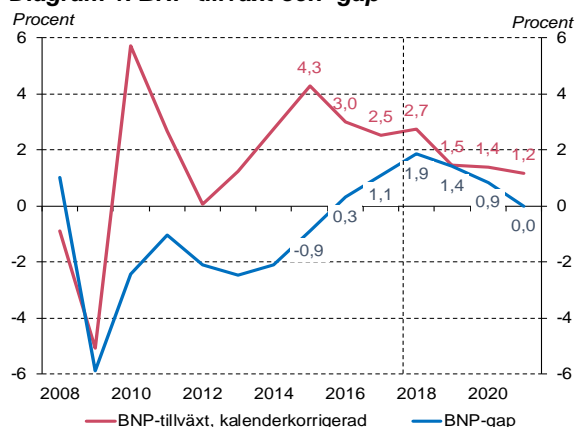
Makroekonomisk utveckling

Svensk ekonomi är inne i en högkonjunktur som når sin topp i år. Under andra halvåret i år bromsar tillväxten in, vilket främst beror på att investeringarna ökar långsammare. Utvecklingen ger avtryck på arbetsmarknaden där sysselsättningsgraden börjar minska nästa år. Den är dock fortfarande hög historiskt sett under hela perioden. Arbetslösheten bottnar på 6,1 procent 2019. En ansträngd arbetsmarknad och stark konjunktur leder till högre löneökningar. Tillväxttakten för den totala lönesumman dämpas ändå eftersom antalet arbetade timmar ökar långsammare.

Konjunkturer går in i en lugnare fas

I år bidrar en stark export till att hålla uppe svensk BNP-tillväxt. Offentlig konsumtion ökar också relativt mycket till följd av satsningar i de senaste budgetarna. Investeringarna, framför allt bostadsinvesteringarna, ökar däremot betydligt långsammare i år jämfört med förra året. Nästa år växlar BNP-tillväxten ner. Minskade bygginvesteringar bidrar mest till dämpningen. Men lägre tillväxt i både export, offentlig konsumtion, och hushållens konsumtion bidrar också.

Diagram 1. BNP-tillväxt och -gap

Källa: SCB & ESV

Stark tillväxt i både BNP och sysselsättning under flera år har lett till att kapacitetsutnyttjandet är högt och att det nu råder stor brist på arbetskraft. Enligt vår bedömning är svensk ekonomi inne i en högkonjunktur som når sin topp i år. Vi räknar med

att det höga resursutnyttjandet kommer att höja löneökningstakten och hålla uppe inflationen runt 2 procent. Nästa år dämpas konjunkturer och BNP-tillväxten blir betydligt lägre. Efter 2019 antar vi att konjunkturer fortsätter att mattas av och att ekonomin når ett normalläge 2021, se metodruta, s. 2.

Stark global tillväxt höjer exporten

En stark global tillväxt och stigande investeringar i euroområdet driver på efterfrågan på svensk export. Den nuvarande svaga kronan gynnar också exporten. Importen ökar inte lika snabbt som exporten vilket innebär att nettoexporten, som sänkte BNP-tillväxten med 0,3 procentenheter förra året, istället höjer tillväxten med ungefär lika mycket i år. Nästa år dämpas efterfrågan på svensk export samtidigt som kronan stärks. Vår bedömning är att kronan för närvarande är tillfälligt svag och att den kommer att stärkas under resten av året och kommande år. En svagare världsmarknadstillväxt och starkare krona gör att exporten ökar långsammare nästa år. Därmed blir bidraget från nettoexporten inte lika stort då som i år.

Tabell 1. Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring om inget annat anges

	2017	2018	2019	2020	2021
BNP	2,3	2,6	1,4	1,6	1,3
BNP, kal.korr.	2,5	2,7	1,5	1,4	1,2
Inhemsk efterfrågan	2,7	2,4	1,2	1,7	1,3
Nettoexport ¹	-0,3	0,4	0,2	0,1	0,1
Sysselsatta	2,3	1,5	0,3	-0,1	-0,4
Arbetslöshet ²	6,7	6,2	6,1	6,2	6,5
Timlön, KL	2,4	2,8	3,2	3,4	3,3
Lönesumma	4,8	4,5	3,6	3,4	2,9
KPI	1,8	2,1	2,8	2,9	3,4
KPIF	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Reporänta, värde vid årets slut	-0,50	-0,25	0,50	1,25	2,00

Källa: SCB & ESV.

¹Förändring i procent av BNP föregående år.

²Procent av arbetskraften.

Inhemsk efterfrågan dämpas

I år och nästa år ökar investeringarna i svensk ekonomi betydligt långsammare än under de senaste

åren. Det här är drivande i den inbromsning som sker i inhemsk efterfrågan. I år är det framför allt ökningen av bostadsinvesteringarna som blir avsevärt lägre. Fallet i bostadspriserna sedan mitten av förra året, stramare kreditgivning och tilltagande brist på arbetskraft är några av de faktorer som spelar in. Nästa år faller bostadsinvesteringarna. Därtill ökar övriga investeringar i näringslivet och investeringarna i offentlig sektor långsammare än i år.

Hushållens konsumtion fortsätter att öka med drygt 2 procent i år, medan disponibelinkomsterna ökar mer. En faktor som motverkar en starkare konsumtionsutveckling är att bostadspriserna har fallit sedan toppnivåerna i augusti ifjol. Detta är sannolikt en av anledningarna till att stämmingsläget bland hushållen har backat de senaste månaderna enligt Konjunkturinstitutets barometer. Bostadsprisfallet minskar hushållens förmögenhet och leder till stramare kreditgivning, även om effekterna är relativt begränsade. I grunden kvarstår dock stabila fundamenta; en stark arbetsmarknad, fortsatt låga räntor och stor nettoförmögenhet. Nästa år ökar disponibelinkomsterna långsammare då räntorna stiger och sysselsättningsökningen blir lägre. Konsumtionen väntas dock ändå kunna hållas uppe kring 2 procent, vilket medför att sparkvoten minskar.

I år ökar den offentliga konsumtionen mer än förra året, till följd av satsningar i den senaste budgetpropositionen. Samtidigt fortsätter migrationsrelaterade utgifter att minska i år och nästa år. Under 2019 håller lägre ökning av inkomsterna tillbaka konsumtionen. På längre sikt hålls den offentliga konsumtionen tillbaka av oförändrad finanspolitik samt vårt beräkningsantagande om att kommunsektorn klarar balanskravet.

74 000 fler sysselsatta i år

Liksom konjunkturen, toppar även sysselsättningsgraden i år. Antalet sysselsatta väntas öka med 1,5 procent, vilket motsvarar 74 000 personer. Sysselsättningsgraden fortsätter därmed att stiga till 68,3 procent. Det är den högsta uppmätta nivån under perioden 1993 till nu. Från och med nästa år

sker dock en inbromsning, både sysselsättningstillväxt och sysselsättningsgrad sjunker. Detta beror främst på att efterfrågan i ekonomin dämpas, men också på att de arbetslösa inte i tillräcklig utsträckning matchar de krav som arbetsgivare ställer vid rekrytering. Kommande år ökar arbetskraften endast bland utrikes födda, varav många är relativt nyanlända. Sysselsättningsgraden kommer dock fortfarande att vara hög sett i ett historiskt perspektiv.

Arbetslösheten fortsätter att sjunka till 6,2 procent i år och vidare till 6,1 procent nästa år. Detta är lägre än före finanskrisen. Efter 2019 börjar arbetslösheten öka igen och närmar sig sin jämviktsnivå då vi räknar med att ekonomin då går mot ett mer normalt konjunkturläge.

Högre löneökningar framöver

Löneökningarna är fortfarande låga mot bakgrund av det ansträngda arbetsmarknadsläget. En faktor som har hållit tillbaka lönerna är de låga avtalen inom den konkurrensutsatta industrisektorn som anger riktmärke för övriga avtal. Vi räknar dock med att det höga resursutnyttjandet och högre avtal i våra grannländer kommer att höja både den nominella och den reala³ löneökningstakten framöver. Jämfört med tidigare högkonjunkturer kommer löneökningarna ändå att förbli förhållandevis låga, delvis till följd av att även produktiviteten är låg sett i ett historiskt perspektiv.

KPIF-inflationen håller sig kvar nära 2 procent

Vår prognos är att KPIF-inflationen ligger kvar på 2,0 procent som årsgenomsnitt, både i år och nästa år. Stigande energipriser och en svag krona, som i nuläget syns i de höga bensenpriserna, ger i år ett större bidrag till inflationen än vad som var fallet 2017. Samtidigt blir uppgången i tjänstepriserna lägre i år än 2017.

Då KPIF-inflationen beräknas ligga på Riksbankens mål om 2 procent tror vi på en första höjning av reporäntan mot slutet av året.⁴ Nästa år, när KPIF-inflationen exklusive energi mer tydligt väntas överstiga 2 procent, räknar vi med fler höjning-

³ Mätt med KPIF.

⁴ Vi räknar nu med att en höjning av reporäntan kommer att beslutas vid det penningpolitiska mötet i december i år.

ar. Som en direkt följd kommer hushållens bolåneräntor att börja stiga, vilket höjer KPI-inflationen nästa år. Vi antar fler reporäntehöjningar också efter 2019 vilket medför att KPI fortsatt kommer att öka snabbare än KPIF.

Osäkerhet i prognosen

Det finns flera osäkerhetsfaktorer som kan påverka vår prognos. Utvecklingen på bostadsmarknaden, både vad gäller priser och bostadsbyggande, samt vilka effekter det får på tillväxten och skatteintäkterna, är osäker. Hur stor potentialen i ekonomin är, är också svårbedömt. Den förbättring som vi har sett på arbetsmarknaden de senaste åren kan vara av mer strukturell karaktär än vad vi räknar med. Vad gäller den internationella utvecklingen finns det bland annat risk för ökad protektionism, vilket skulle hämma den globala handeln och därigenom tillväxten.

Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget

Skatteintäkterna ökar svagt i år när ökningen av flera skattebaser bromsar in. Skatt på arbete och konsumtion ökar långsammare än BNP, bland annat till följd av skattesänkningar och att bostadsinvesteringarna ökar svagt. Skatt på kapital minskar till följd av lägre kapitalvinster för hushållen. Även 2019 ökar intäkterna svagt.

Skatteintäkterna ökar svagt i år och nästa år

Skatteintäkterna ökar mindre i år och nästa år än under de tre föregående åren då skattehöjningar bidrog till stora ökningar. De ökar även mindre än BNP vilket gör att skattekvoten, det vill säga skatteintäkterna som andel av BNP, sjunker. Från och med 2020 ökar intäkterna åter i takt med BNP.

Intäkterna från skatt på arbete ökar långsammare både i år och nästa år än under 2015–2017. I år beror det framför allt på skattesänkningar men även på att skattebaserna utvecklas något svagare.

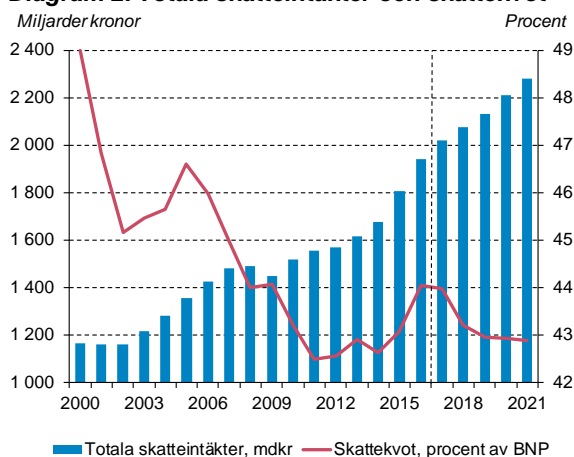
Momsintäkterna ökar långsammare både i år och nästa år jämfört med de tre föregående åren. Det är en följd av att bostadsinvesteringarna bromsar in.

Kapitalskatterna minskar i år. Skatt på företagsvinster fortsätter att öka mycket men det motverkas av lägre skatt på kapitalvinster från hushållen,

främst till följd av lägre bostadspriser. Från och med nästa år ökar kapitalskatterna igen. Det är en följd av att kapitalvinsterna antas ligga i nivå med ett historiskt genomsnitt som andel av BNP och att avkastningsskatterna ökar starkt.

Skattekvoten sjunker från 44,0 procent 2017 till 43,2 procent i år. Nästa år sjunker den ytterligare till 43,0 procent för att därefter vara oförändrad.

Diagram 2. Totala skatteintäkter och skattekvot

Källa: SKV och ESV

Direkt skatt på arbete ökar långsammare framöver

De direkta skatterna på arbete ökar inte lika snabbt i år som förra året, främst till följd av det utökade grundavdraget för personer över 65 år men även på grund av att utbetalda löner och pensioner utvecklas något svagare. Ökningen av utbetalda löner fortsätter att dämpas kommande år. Under 2019 och 2020 genomförs de sista två stegen för att jämställa beskattningen av arbetsinkomster och pensioner. Sammantaget dämpas därför utvecklingstakten för intäkterna 2019 och 2020.

Tabell 2. Kommunala uppräkningsfaktorer och kommunal skatt

Procentuell förändring om inget annat anges

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aktuell prognos	4,9	4,4	3,4	3,5	3,2	3,0
Föregående prognos	4,9	4,5	3,4	3,5	3,2	2,9
Fastställda	5,0	4,8	3,4			
Underliggande utveckling	5,1	4,5	4,0	3,4	3,2	3,0
Kommunal skatt	670 ¹	4,5	3,4	3,5	3,2	3,0

Källa: SKV och ESV

¹Miljarder kronor

Även utvecklingen av resterande skattereduktioner bidrar till att direkt skatt på arbete ökar långsammare. HUS-avdragen ökar snabbt, främst på grund av RUT-avdragen. De senaste åren har efterfrågan på hushållsnära tjänster (RUT-tjänster) ökat och den utvecklingen fortsätter om än i långsammare takt från nästa år. RUT-avdraget har även breddats till att omfatta fler tjänster.

Långsammare ökningstakt för de indirekta skatterna

Indirekta skatter på arbete har ökat snabbare än utbetalda löner de senaste åren på grund av att nedläggningen av socialavgifter för unga avskaffats. I år och kommande år ökar utbetalda löner svagare än de senaste två åren. I kombination med att skatterna inte fortsätter höjas leder det till att intäktsökningen dämpas.

Hushållens kapitalskatter minskar i år

Hushållens kapitalskatter minskar i år till följd av lägre kapitalvinster, men är trots det på en historiskt sett hög nivå som andel av BNP. Kapitalvinsterna minskar framför allt till följd av lägre bostadspriser. I beräkningarna antas att priserna på bostadsrätter sjunker med i genomsnitt 6 procent i år samtidigt som småhuspriserna är oförändrade på årsbasis. Antalet försålda bostäder antas öka något jämfört med 2017.

Även de finansiella kapitalvinsterna minskar i år till följd av att vi antar en svagare ökning av priserna på finansiella tillgångar jämfört med förra året. Totalt sjunker hushållens kapitalskatter med 20 miljarder kronor i år, varav 13 miljarder kronor beror på lägre reala kapitalvinster och 6 miljarder kronor beror på lägre finansiella kapitalvinster. Nettot av de löpande inkomsterna minskar med 1 miljard kronor till följd av högre ränteavdrag.

Hushållens utdelningsinkomster har ökat starkt sedan 2005 och de väntas ligga kvar på en hög nivå. I kombination med låga ränteavdrag, till följd av låga räntenivåer, bidrar det till den historiskt sett höga nivån på hushållens kapitalskatter.

Från 2019 antas kapitalvinsterna ligga i linje med ett historiskt genomsnitt som andel av BNP. Nästa år uppgår andelen till 2,9 procent av BNP, vilket är något lägre än det historiska genomsnittet på 3,4 procent⁵. Anledningen till att andelen är lägre än genomsnittet är att två förändringar minskar skatteunderlaget. Dels införandet av investeringsparkontot, dels de ökade möjligheterna att få uppskov vid bostadsförsäljningar. Från 2020 blir kapitalvinsterna något högre som andel av BNP då den temporära höjningen av uppskoven upphör från och med den 1 juli 2020.

Fortsatt höga intäkter från företagsvinster

Intäkterna från skatt på företagsvinster ökar i år med knappt 6 procent och ligger på en historiskt hög nivå.

Flera faktorer driver den starka utvecklingen i år. Den inhemska tillväxten är fortsatt stark om än något lägre. Exporten stärks till följd av ökad global tillväxt och att kronan är relativt svag. Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer visar på ett ljusstämningsslag, framförallt i tillverkningsindustrin.

Nästa år dämpas ökningstakten markant. Det beror på en lägre tillväxttakt i ekonomin och att nya skatteregler för företagssektorn träder i kraft.⁶ Bland annat sänks bolagsskattesatsen samtidigt som företagets möjlighet till avdrag för negativa räntenetton begränsas. De nya reglerna gör att skatteintäkterna ökar snabbare 2020.⁷

Avkastningsskatterna ökar starkt framöver

Avkastningsskatt tas ut på kapital- och pensionsförsäkringar och påverkas främst av statslåneräntan och livbolagens tillgångar.

Intäkterna ökar svagt i år och uppgår totalt till drygt 5 miljarder kronor. Den svaga ökningen beror på att statslåneräntan varit fortsatt låg under 2017⁸. I takt med successivt stigande räntor ökar intäkterna snabbt från och med nästa år. År 2021 uppgår avkastningsskatten till drygt 20 miljarder kronor.

⁵ Genomsnitt för perioden 2002–2016.

⁶ Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

⁷ Vissa företag kan på kort sikt kvitta det ökade skattemässiga resultatet på grund av begränsad avdragsrätt mot underskott från

tidigare år. Denna möjlighet minskar dock med tiden, vilket gör att skatteintäkterna ökar snabbare 2020.

⁸ Avkastningsskatten för innevarande år påverkas av statslåneräntan året innan.

Begränsad ökning av fastighetsavgiften

I år genomförs en förenklad fastighetstaxering för småhus.⁹ Till följd av den kraftiga prisökningen under perioden 2014–2016 beräknas taxeringsvärdena på småhus öka med i genomsnitt 26 procent. Intäkterna från fastighetsavgiften ökar dock endast med 7 procent. Det beror på att fastighetsavgiften begränsas av ett takbelopp per bostad. Det är endast för småhus med ett taxeringsvärde på lägre än drygt 1 miljon kronor som fastighetsavgiften ökar proportionellt i förhållande till taxeringsvärdet. För övriga småhus ökar fastighetsavgiften med knappt 2 procent i år. Det beror på att taket för fastighetsavgiften indexeras med inkomstbasbeloppet.

Minskande bostadsinvesteringar dämpar ökningen av momsen

Intäkterna från mervärdesskatt har ökat snabbt de senaste åren. Det har till stor del berott på kraftigt ökade bostadsinvesteringar. I år ökar bostadsinvesteringarna betydligt långsammare än tidigare, och kommande år är bidraget till skatteintäkterna i stort sett oförändrat. Även offentlig konsumtion ökar långsammare än tidigare år. Hushållens konsumtion ökar i samma takt som förra året men något snabbare från och med nästa år. Sammantaget innebär det att momsintäkterna ökar mindre i år än förra året. Ökningstakten sjunker ytterligare under 2019 för att därefter stabiliseras.

Relativt liten ökning av energi- och koldioxidskatt

Intäkterna från energi- och koldioxidskatt ökar svagare än BNP. Att intäkterna ökar beror främst på skattehöjningar då de stora skattebaserna fortsätter att utvecklas svagt. Intäkterna från energi- respektive koldioxidskatt utvecklas dock väldigt olika, vilket förstärks av den reduktionsplikt¹⁰ som införs den 1 juli 2018.

Intäkterna från energiskatt ökar med 8 procent i år och 5 procent 2019. Utvecklingen drivs till stor del av den automatiska uppräknings av skattesatserna. Även slopad skattebefrielse för låginblandade biodrivmedel och höjd energiskatt på el bidrar till

ökningen. Den stora ökningen i år beror även på periodiseringseffekter till följd av ändrad redovisningsskyldighet för energiskatt på el.¹¹

Intäkterna från koldioxidskatt minskar med 4 procent 2018 och med drygt 2 procent 2019. Det beror framför allt på att skatten sänks i samband med införandet av reduktionsplikten.

Stigande utdelningar från statliga bolag men sjunkande från Riksbanken

Förra året uppgick statens aktieutdelningar till knappt 9 miljarder kronor. I år uppgår utdelningarna till drygt 14 miljarder kronor. En stor del av den kraftiga ökningen beror på förbättrade resultat för Vattenfall och LKAB vilket innebär att de återigen lämnar utdelning. Även Telia Company ökar sin utdelning 2018.

Riksbankens utdelning uppgår i år till 2,3 miljarder kronor. Nästa år sjunker utdelningen till 1,2 miljarder kronor för att sedan helt upphöra från och med 2020.

Utgifter på statens budget

Utgifterna ökar markant i år. Detta trots att utgifterna för flyktningmottagandet sjunker kraftigt. Ökningen är framför allt en följd av satsningarna i budgetpropositionen för 2018.

De totala utgifterna på statens budget ökar i år med 49 miljarder kronor och nästa år med 24 miljarder kronor. Att utgifterna ökar markant i år, trots att utgifterna för migration och integration minskar med 21 miljarder kronor, är främst en följd av satsningarna i budgetpropositionen för 2018. Satsningarna höjer de statliga utgifterna med 32 miljarder kronor 2018 och med ytterligare 15 miljarder kronor 2019. Utgiftskvoten, det vill säga utgifterna som andel av BNP, stiger något i år, till 21 procent. Därefter sjunker kvoten något.

De takbegränsade utgiftsområdena¹² ökar med 43 miljarder kronor i år och 16 miljarder kronor nästa år.

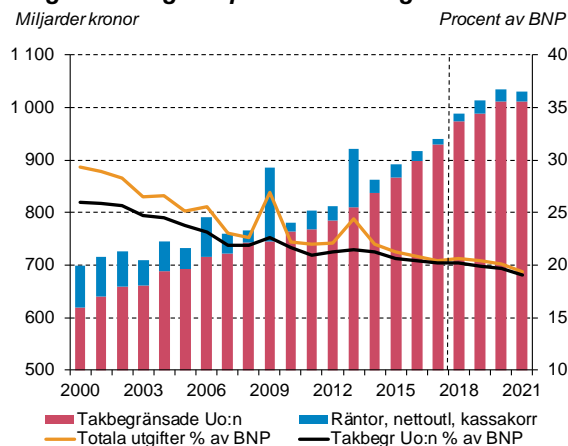
⁹ Var tredje år är det allmän eller förenklad fastighetstaxering. Olika fastighetstyper taxeras olika år. I år taxeras småhus, nästa år taxeras hyreshusfastigheter och 2020 taxeras lantbruksfastigheter.

¹⁰ För mer information om reduktionsplikten se ESV:s novemberprognos 2017.

¹¹ Från och med den 1 januari 2018 redovisas energiskatt på el tre månader efter leveransmånaden istället för två månader efter leveransmånaden. Det innebär att intäkterna i år baseras på uppbörd under tretton månader istället för under tolv månader.

¹² Samtliga utgiftsområden utom statsskuldsträntorna.

Diagram 3. Utgifter på statens budget

Källa: ESV

Anm.: De takbegränsade utgiftsområdena bildar tillsammans med statsskuld räntor, Riksgäldens nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost budgetens totala utgifter.

Migrationsutgifterna halveras i år

Utgifterna för migration halveras i år jämfört med 2017. Den stora minskningen förklaras av en kombination av färre asylsökande och att den sänkta schablonersättningen under 2017 får genomslag i utgifterna 2018. Enligt det nya ersättningssystemet ersätts kommunernas utgifter samma år som de uppstår i stället för, som tidigare, i efterhand. Detta gjorde att utgifterna var extra höga förra året, då ersättningar betalades ut avseende både 2016 och 2017. Utgifterna för migration finansieras till viss del av biståndsmedel. De lägre migrationsutgifterna 2018 avspeglar sig i högre utgifter för internationellt bistånd. Nästa år väntas utgifterna för migration sjunka ytterligare.

I år räknar vi med att 23 000 personer ansöker om asyl i Sverige, vilket är 3 000 färre än föregående år och det lägsta antalet sedan 2005. Nästa år räknar vi med en uppgång av antalet asylsökande till 29 000 personer. Kommande år anpassar vi prognosen till en långsiktig nivå om 40 000 personer per år. Det är i linje med det genomsnittliga antalet asylsökande de senaste åren, exklusive 2014 och 2015 års stora antal.

Utgifterna för kommunernas mottagande av nyanlända, inom utgiftsområdet Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering, beräknas i år ligga kvar på samma höga nivå som 2017. Detta trots att antalet kommunmottagna blir färre. Det beror

främst på att kommunerna får ersättning under två år för mottagande av nyanlända personer med uppehållstillstånd.¹³ Under 2019 väntas utgifterna sjunka i takt med att färre blir kommunmottagna.

Kraftig ökning av bidragen till landstingen i år

Utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökar mycket i år men sjunker något kommande år. Det är framför allt utgifterna för Bidrag för folkhälsa och sjukvård som ökar kraftigt, vilket beror på satsningar i den senaste budgeten samt ytterligare satsningar i vårändringsbudgeten. Även utgifterna för assistansersättning och läkemedelsförmåner ökar mycket i år. Assistansersättningen ökar trots att antalet brukare blir färre. Ökningen beror på en högre utbetalningsgrad (andelen beviljade timmar som leder till utbetalning). För läkemedelsförmånerna beror ökningen på avtalet mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting som reglerar statens ersättning till landstingen för 2018. Prognosen för läkemedelsförmånerna för de följande åren baseras på årets överenskomna nivå. Vi har inte beaktat viljeinriktning i avtalet om att följa Socialstyrelsens prognos.¹⁴

För åren efter 2018 minskar områdets totala utgifter till följd av att flera bidragsanslag minskar när olika satsningar upphör.

Färre uttagna sjukpenningdagar

Utgifterna för Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning fortsätter att minska i år och nästa år. Det beror på lägre utgifter såväl för sjukpenning som för aktivitets- och sjukersättning.

Medan utgifterna för aktivitets- och sjukersättning har minskat under lång tid började utgifterna för sjukpenning att minska först förra året, efter att dessförinnan ha ökat sedan 2013. Minskningen beror både på att antalet startade sjukfall, och varaktigheten bland dessa, minskar. Sammantaget har detta lett till att antalet pågående sjukfall har blivit färre. Antalet sjukfall som är längre än två och ett halvt år ökar dock fortfarande. Det beror bland annat på att den bortre tidsgränsen inom sjukförsäkringen är borttagen sedan den 1 februari 2016.

¹³ För ensamkommande barn kan kommunerna få ersättning under en längre period.

¹⁴ Mer information finns i ESV:s aprilprognos 2018

Andelen av de sysselsatta som har sjukpenning¹⁵ väntas uppgå till 2,9 procent de kommande åren. Utvecklingen för sjukpenningen följer därmed sysselsättningstillväxten.

Stigande utgifter för arbetsmarknadsområdet

Utgifterna för Arbetsmarknad och arbetsliv ökar i år och nästa år. Det är framför allt utgifterna för arbetsmarknadspolitiska program som blir högre. Det beror på att antalet deltagare med anställningsstöd ökar och att antalet personer med aktivitetsstöd, som kostar mindre per person än anställningsstöden, minskar. Även fler personer i subventionerade anställningar bidrar till högre utgifter. Utgifterna för A-kassan ligger i år kvar på samma nivå som förra året men nästa år vänder utvecklingen då arbetslösheten stiger. Utgifterna för nystartsjobb minskar i år och nästa år då antalet personer med detta stöd väntas minska.

Flera utgiftsområden ökar mycket i år

Utgifterna för Rättsväsendet ökar 2018 och 2019 främst beroende på att Polismyndigheten tilldelats ytterligare medel för att öka antalet poliser.

Utgifterna för Försvar och samhällets krisberedskap ökar 2018 och 2019 främst till följd av försvarsöverenskommelsen om höjda anslag för att öka den operativa förmågan.

Utgifterna för barnbidrag ökar till följd av att barnbidraget har höjts.

Utgifterna för Studiestöd stiger i år, framför allt på grund av att bidragsdelen har höjts och satsningar på fler utbildningsplatser. Satsningar i de senaste budgetarna ökar också utgifterna för Utbildning och universitetsforskning, framför allt under 2018. Satsningarna omfattar bland annat barn-, ungdoms- och vuxenutbildning.

Utgifterna för Allmän miljö och naturvård ökar i år till följd av satsningar i den senaste budgeten. För 2019 och 2020 fortsätter utgifterna att öka. Det som framför allt bidrar till utgiftsökningen är en förstärkning och förlängning av Klimatklivet. Även en förlängning av supermiljöbilspremien, och införandet av ett bonus-malus system för att premiera miljövänliga bilar gör att utgifterna stiger dessa år.

Utgifterna inom kommunikationsområdet stiger markant både i år och nästa år. Det är främst en följd av ökade investeringar i vägar, men allt högre utgifter för underhåll av infrastruktur bidrar också. Ökade bidrag till kommunerna för Stadsmiljöavtal höjer också utgifterna.

Utgifterna för Allmänna bidrag till kommuner ökar under 2018 främst som en följd av kompensationsen till kommunerna för det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år, vilket minskar kommunernas skatteunderlag. En ökning av det generella statsbidraget bidrar till öknings de kommande åren.

En retroaktiv utbetalning förra året av Sveriges rabatter på EU-avgiften för åren 2014–2016 gjorde att EU-avgiften blev låg 2017. Även 2018 blir den lägre än vanligt till följd av att en ändringsbudget för 2017 har gett en återbetalning 2018. Åren där efter ligger utgifterna på en mer normal nivå.

Utgifterna vid sidan om utgiftstaket

De utgiftsmässiga statsskuldsräntorna varierar kraftigt mellan åren på grund av olika typer av kurseffekter och periodiseringar. I år och framför allt nästa år väntas utgifterna stiga kraftigt. Därefter sjunker de. Till följd av stigande marknadsräntor (från i år) finns en underliggande ökning av ränteutgifterna som successivt slår igenom. Samtidigt sänker ett allt större budgetöverskott statsskulden. Sammantaget leder det till att ränteutgifterna ligger på en oförändrad nivå från 2019 och framåt.

Riksgäldens nettoutlåning utgörs av alla förändringar av lån och kontobehållningar i Statens intermbank. Nettoutlåningen varierar kraftigt mellan åren, från en ökad utlåning i år till en minskad nästa år. Lånet till Riksbanken är en av de poster som varierar mest mellan åren, framför allt till följd av en fluktuerande dollarkurs. Det beror på att när ett enskilt lån för Riksbankens räkning förfaller refinansieras det till aktuell dollarkurs. En annan post som har stor betydelse i år är Exportkreditnämnden som flyttar sina valutakonton från kommersiella banker till Riksgälden. Följande år blir nettoutlåningen åter positiv. Det beror främst på ökade lån till Trafikverket för infrastrukturprojekt.

¹⁵ Helårsekvivalenter av nettosjukpenningdagar för personer i åldrarna 16-64 år.

Finansiellt sparande och budgetsaldo

Det finansiella sparandet i den offentliga sektorn blir positivt i år och nästa år men överskotten är lägre än förra året. Det är sparandet i staten som minskar mest i år. En tydlig försvagning syns i år även i kommunsektorns finansiella sparande.

Sparandet i offentlig sektor försvagas i år

Den offentliga sektorns finansiella sparande minskar i år, från 60 miljarder kronor 2017 till 22 miljarder kronor. Som andel av BNP sjunker sparandet från 1,3 procent 2017 till 0,5 procent i år. Nästa år räknar vi med att sparandet uppgår till 0,3 procent av BNP.

Försvagning av sparandet relativt BNP följer i år av att den offentliga sektorns inkomster sjunker som andel av BNP samtidigt som utgifterna istället visar en viss ökning relativt BNP, se tabell 1.

Tabell 3. Finansiellt sparande i offentlig sektor

Miljarder kronor om inget annat anges

	2017	2018	2019	2020	2021
Totala inkomster	2 287	2 355	2 425	2 517	2 605
Procent av BNP	49,7	49,0	48,8	48,9	49,0
Totala utgifter	2 226	2 333	2 408	2 482	2 531
Procent av BNP	48,4	48,5	48,5	48,2	47,6
Finansiellt sparande i offentlig sektor	60	22	17	36	74
Procent av BNP	1,3	0,5	0,3	0,7	1,4
Sparande per delsektor					
Statlig sektor	74	46	48	64	102
Kommunal sektor	-13	-26	-34	-32	-32
Ålderspensionssystemet	0	3	2	3	4

Källa: SCB och ESV

Sparandet i offentlig sektor stiger 2020 och 2021. Förstärkningen beror i hög grad på de principer och metoder som ESV tillämpar i beräkningarna, se metodruta, s. 2.

Sparandet i staten visar störst försvagning

Det finansiella sparandet i staten minskar från 74 miljarder kronor 2017 till 46 miljarder kronor i år, och som andel av BNP från 1,6 procent 2017 till 1,0 procent i år. Nästa år räknar vi med att sparandet kvarstår på 1,0 procent av BNP.

Medan utgifterna i den statliga sektorn 2018 ligger kvar på samma andel av BNP som 2017, sjunker de statliga inkomsterna som andel av BNP.

Lägre tillväxt i flera viktiga skattebaser, liksom minskande intäkter från skatt på kapital samt skattesänkningar, bidrar till att inkomsterna i år stiger långsammare än BNP. Satsningar i budgetpropositionen för 2018 höjer samtidigt utgifterna, både i år och nästa år.

Statens budgetsaldo försvagas kraftigt 2019

Statens budgetsaldo beräknas i år bli 53 miljarder kronor, vilket är något lägre än föregående års överskott på 62 miljarder kronor. Nästa år beräknas ett underskott på 1 miljard kronor. Den kraftiga försvagningen av saldot 2019 beror främst på att stigande räntor medför att företag och även privatpersoner med kapitalplaceringar på skattekontot väntas ta ut det placerade kapitalet.

Tabell 4. Statens budget i sammandrag

Miljarder kronor

	2017	2018	2019	2020	2021
Totala inkomster	1 001	1 042	1 011	1 084	1 133
Skatteintäkter	1 054	1 074	1 095	1 138	1 174
Periodiseringar	-4	12	-40	-10	2
Skatteinkomster	1 050	1 087	1 055	1 128	1 176
Övriga inkomster	-49	-45	-44	-43	-43
varav förs. Egendom	0	2	0	0	0
Totala utgifter	940	989	1 013	1 035	1 030
Utg.omr. exkl. räntor	930	973	989	1 011	1 011
Statsskuld räntor	11	13	27	19	13
Kassamässig korriger.	2	2	0	0	0
RGK:s nettoutlåning	-3	1	-3	4	5
Budgetsaldo	62	53	-1	50	103

Källa: ESV

Kapitalplaceringarna på skattekontot och några andra stora tillfälliga posters påverkan på budgetsaldot redovisas i följande tabell.

Tabell 5. Stora tillfälliga effekter på budgetsaldot

Miljarder kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Tillfälliga skattebetalningar från två bolag 2016 (avseende 2015)		15			
Kapitalplaceringar på skattekontot	17	28	6	0	-51
Tidigarelagda utgifter från 2016 till 2015	-15	15			
Total effekt på budgetsaldot	2	58	6	0	-51

Källa: ESV

Kapitalplaceringarna på skattekontona är en viktig förklaring till att statens budgetsaldo och statens sparande utvecklas olika under prognosåren. Kapitalplaceringarna förstärkte budgetsaldot 2015–2017, men inte sparandet, medan de försvagar saldot 2019, men inte sparandet. I bron mellan saldot och sparandet är effekten av kapitalplaceringarna en del av periodiseringsposten.

Tabell 6. Bro mellan statens budgetsaldo och statens finansiella sparande

Miljarder kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Budgetens saldo	85	62	53	-1	50	103
Avgränsningar	18	5	4	5	-5	3
Periodiseringar	-39	7	-11	45	20	-4
Varav: Kapitalplaceringar på skattekontot	-28	-6	0	51	0	0
Övrigt	7	0	-1	-1	-1	-1
Finansiellt sparande	71	74	46	48	64	102

Källa: ESV

Sparandet i kommunsektorn försvagas

I år blir underskottet i kommunsektorns finansiella sparande 26 miljarder kronor. Det samlande resultatet för alla kommuner och landsting, det vill säga det saldo som det kommunala balanskravet avser, blir 20 miljarder kronor, motsvarande 2 procent av inkomsterna från skatter och bidrag. Kommunernas inkomster från skatter och statsbidrag, ökar betydlig långsammare 2018 än de gjort i genomsnitt de senaste tio åren. De totala statsbidragen blir i år och nästa år ungefär lika stora som 2017. De migrationsrelaterade statsbidragen minskar med 15 miljarder kronor i år och med 9 miljarder kronor 2019. Övriga statsbidrag ökar samtidigt, till följd av satsningar i budgetpropositionen för 2018.

Vi räknar med en långsammare ökning av den kommunala konsumtionsvolymen 2018 och 2019, jämfört med 2017. I hög grad beror detta på att de migrationsrelaterade konsumtionsutgifterna minskar. Beräkningen av den kommunala konsumtionen 2020–2021 baseras på inkomstutvecklingen samt den restriktion som balanskravet utgör. Konsumtionen dessa år antas därmed öka långsammare än vad som krävs för att tillgodose de demografiska behoven, givet att inkomsterna ökar långsamt dessa år.

Sammantaget ligger det finansiella sparandet kring -0,6 procent av BNP under prognosperioden. Resultatet är dock högre och är positivt hela perioden. Den största skillnaden mellan begreppen gäller investeringarna. Dessa påverkar det finansiella sparandet när de betalas ut men påverkar resultatet genom avskrivningar under en betydligt längre period. Då investeringstakten dämpas framöver kommer gapet mellan de två saldona, finansiellt sparande och resultat, att minska.

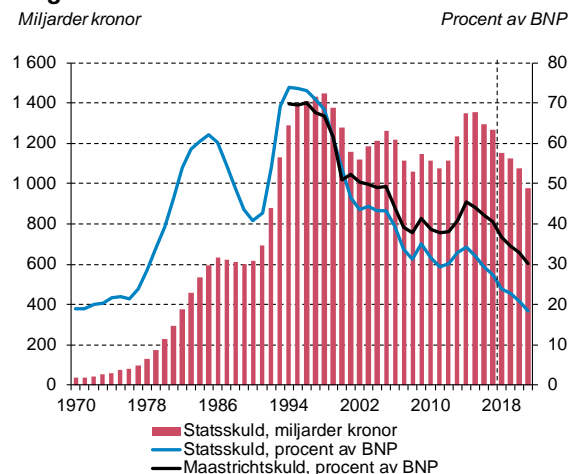
Sparandet i ålderspensionssystemet nära noll

Sparandet i ålderspensionssystemet uppvisar inte över- eller underskott av den storleksordning som syns i statlig och kommunal sektor. Vi räknar nu med ett litet överskott framöver.

Den offentliga skulden

Maastrichtskulden faller i år med nästan 4 procentenheter till 37 procent av BNP och den fortsätter att sjunka under perioden till följd av att statens skuld minskar. Nedgången av statens skuldkvot beror i år till lika delar på BNP-tillväxten, budgetsaldot och skulddispositionerna.

Diagram 4. Statsskuld och Maastrichtskuld

Källa: SCB och ESV

Maastrichtskulden sjunker

Den offentliga sektorns bruttoskuld, Maastrichtskulden, faller i år för fjärde året i rad, till 37 procent av BNP. Nedgången uppgår till nästan 4 procentenheter. Nästa år sjunker den till 35 procent. Minskningen beror på att statens del av skulden sjunker. De låga räntorna i kombination med en

hög BNP-tillväxt bidrar markant till minskningen. Kommunsektorns skuld ökar nominellt men är i stort sett oförändrad som andel av BNP, drygt 10 procent.

Statsskulden minskar kraftigt i år

Statsskulden minskar i år med drygt 100 miljarder kronor till cirka 1 150 miljarder kronor. I procent av BNP minskar den med 3,5 procentenheter till 24 procent. Minskningen av den nominella skulden beror både på överskott i budgeten och på skulddispositioner m.m, främst minskande förvaltnings-tillgångar. Förra året var det stor efterfrågan på Riksgäldens marknadsvårdande repor, vilka erbjuds oavsett statens lånebehov.¹⁶ Den stora volymen repor höjde då såväl skulden som förvaltningstillgångarna. I år och nästa år väntas en motsatt effekt när reporna minskar igen.

Tabell 7. Statsskuldens förändring och nivå
Miljarder kronor

	2017	2018	2019	2020	2021
Statsskuldens förändring	-27	-113	-27	-49	-97
<i>varav till följd av:</i>					
Budgetsaldot (omvänt tecken)	-62	-53	1	-50	-103
Orealiserade valutadifferenser	-29	-12	-8	3	0
RGK:s förvaltningstillgångar	65	-48	-18	0	0
Övriga skulddisp. m.m.	-1	0	-3	-2	7
Konsoliderad statsskuld vid årets utgång	1 265	1 153	1 125	1 077	980
<i>procent av BNP</i>	<i>27,5</i>	<i>24,0</i>	<i>22,7</i>	<i>20,9</i>	<i>18,4</i>

Källa: RGK, SCB och ESV

Nästa år fortsätter skulden att sjunka men i långsammare takt, framför allt till följd av att engångseffekter försämrar saldoteffekten. Därefter sjunker statsskulden snabbare igen när budgetöverskottet blir successivt större 2020 och 2021.¹⁷ Tillväxten i BNP bidrar alla år till att sänka skuldkvoten. Bidraget är som störst i år.

Engångseffekter påverkar skuldutvecklingen

Statens budget, liksom statsskulden, påverkas enskilda år i varierande grad av engångseffekter. I år väntas negativa engångseffekter på 6 miljarder kronor (0,1 procent av BNP) främst till följd av att Riksbankens lån i Riksgälden stiger då enskilda lån

¹⁶ För en mer utförlig beskrivning av Riksgäldens marknadsvårdande repor, se ESV:s aprilprognos s. 50.

refinansieras till en svagare krona. Nästa år väntas negativa engångseffekter på 46 miljarder kronor (0,9 procent av BNP) och medför då att budgetsaldot visar underskott. Det placerade kapitalet på skattekontona (drygt 50 miljarder kronor) väntas tas ut när marknadsräntorna stiger 2019. Många företag och även privatpersoner satte 2015–2017 in mer pengar än nödvändigt på sina skattekonton då inlåningsräntan var förhållandevis förmånlig. Det medförde dessa år motsvarande positiva engångseffekter för budgetsaldot och statsskulden (se tabell 5).

Tabell 8. Skuldkvotens förändring
Procentenheter

	2017	2018	2019	2020	2021
Förändring av statsskulden i % av BNP	-1,8	-3,5	-1,3	-1,7	-2,5
<i>Bidrag från:</i>					
BNP-tillväxten	-1,2	-1,2	-0,8	-0,8	-0,7
Budgetsaldot	-1,3	-1,1	0,0	-1,0	-1,9
varav engångseffekter	-0,2	0,1	0,9	-0,1	0,0
Skulddispositioner m.m.	0,8	-1,2	-0,6	0,0	0,1

Källa: RGK, SCB och ESV

De budgetpolitiska målen

Det finansiella sparandet i den offentliga sektorn blir i år lägre än nivån för det nuvarande överskottsmålet och målet nås inte. Från och med nästa år sänks målnivån till en tredjedels procent av BNP och målet ska framåtblickande utvärderas utifrån det strukturella sparandet. Prognosen för det strukturella sparandet är lägre än målnivån 2019. Förutsättningarna för kommuner och landsting att klara balanskravet är gynnsamma i år men försämrade nästa år. De takbegränsade utgifterna ligger med god marginal under utgiftstaken.

Det nuvarande överskottsmålet nås inte

Det nuvarande överskottsmålet är att nå 1 procent överskott i den offentliga sektorns finansiella sparande över en konjunkturcykel. För att nå målet krävs ett överskott som är högre än den målsatta nivån när konjunkturen är stark. Detta för att uppväga lägre överskott eller underskott när konjunkturen är svag.

¹⁷ ESV:s prognosmetod innebär vanligen en allt större "automatisk budgetförstärkning" under prognosperioden. Se metodrutin, s. 2.

Det konjunkturellt starka året 2018 utgör enligt ESV:s bedömning toppen på den rådande högkonjunkturen.¹⁸ Innevarande års sparande, om 0,5 procent av BNP, är normalt sett för svagt om sparandemålet över en konjunkturcykel ska nås. Att sparandet i år blir lägre än nivån för överskottsmålet, tillsammans med det faktum att sparandet de föregående fem till tio åren i genomsnitt har legat långt under målet, visar tydligt att det nuvarande överskottsmålet inte kommer att nås.

Ett lägre överskottsmål börjar gälla 2019

Ett nytt överskottsmål börjar gälla 2019. Den nya målnivån är lägre, en tredjedels procent av BNP. Det nya målet ska i efterhand utvärderas mot ett åttaårigt bakåtblickande genomsnitt. Förutom den nya nivån för sparandet introduceras ett "skuldankare" för den konsoliderade offentliga sektorns bruttoskuld (Maastrichtskulden), med ett riktmärke på 35 procent av BNP.

Tabell 9. Offentligt sparande och indikatorer för uppföljning av överskottsmålet

Procent av BNP resp. procent av trend-BNP

	2016	2017	2018	2019
Finansiellt sparande	1,2	1,3	0,5	0,3
Bakåtblickande åttaårssnitt	-0,4	-0,2	-0,1	-0,1
Strukturellt sparande ¹	0,5	0,7	0,1	0,1

Källa: ESV

¹ Procent av trend-BNP. Trend-BNP är inte samma mått som ESV:s bedömning av potentiell BNP. Uppskattningen av trend-BNP är baserad på ett HP-filter.

För att bedöma om det aktuella finansiella sparandet är förenligt med överskottsmålet ska även en framåtblickande utvärdering göras. Denna bedömning ska, för innevarande och nästa år, göras utifrån hur det strukturella sparandet förhåller sig till den målsatta nivån för det faktiska sparandet (det vill säga en tredjedels procent). Vid tydliga avvikelser¹⁹ i den framåtblickande utvärderingen av det strukturella sparandet ska regeringen vidta åtgärder för att målnivån ska uppnås.

ESV:s prognos pekar nu på ett strukturellt sparande som är lägre än en tredjedels procent 2019. Om det strukturella sparandet under flera år är lägre än målnivån skulle det indikera en risk för

att det faktiska sparandet är för lågt för att målet ska nås över en konjunkturcykel.

God marginal till utgiftstaket

Utgiftstaket ser ut att klaras med god marginal samtliga år.

Tabell 10. Marginalen till utgiftstaket

Miljarder kronor, om inget annat anges

	2017	2018	2019	2020	2021
Utgiftstak ¹	1 274	1 337	1 397	1 471	1 492
Marginal till utgiftstaket	45	56	91	133	143
Säkerhetsmarginal		13	21	29	37
i procent av utgiftstak		1,0	1,5	2,0	2,5
Kvarvarande marginal		43	70	104	106

Källa: ESV

¹För 2021 finns inget fastställt utgiftstak, endast regeringens bedömning i vårpropositionen 2018.

Svårare att nå balanskravet nästa år

I år blir det samlade resultatet för kommuner och landsting fortsatt högt, även om det är en nedgång jämfört med rekordåren 2016 och 2017. Det är främst den dämpade inkomstutvecklingen som förklarar nedgången. Vidare sjunker resultatet markant 2019, vilket pekar på att ett stigande antal kommuner och landsting kan få svårt att nå sina finansiella mål och balanskravet. Under 2017 var det 18 kommuner samt 5 landsting och regioner som visade negativt resultat, när kommunsektorns aggregerade resultat var 25 miljarder kronor.

Resultatet åren 2020 och 2021, liksom analysen av den kommunala sektorns ekonomi, är baserat på ESV:s prognosmetod som innebär att sektorn som helhet når balans, se metodruta s. 2.

Tabell 11. Resultat i kommunsektorn

Miljarder kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Resultat	25	25	20	11	4	1
Andel av skatter och bidrag, procent	2,7	2,5	2,0	1,0	0,4	0,1

Källa: ESV

¹⁹ Överskotts-kommittéens betänkande (SOU 2016:67) använder sig av begreppet "tydlig avvikelse", men detta har ännu inte kvantifierats.

¹⁸ Utifrån ESV:s uppskattning att BNP-gapet i år är som störst.

Revideringar sedan aprilprognosen

Jämfört med ESV:s aprilprognos är tillväxten i ekonomin något uppreviderad på kort sikt. Skatteintäkterna har reviderats upp i år, framför allt på grund av högre finansiella kapitalvinster och utdelningsinkomster för hushållen. Även utgifterna har reviderats upp, dock mindre än skatteintäkterna. Det finansiella sparandet i offentlig sektor har reviderats upp för hela perioden.

Potentiell BNP och sysselsättning har höjts

Jämfört med prognosen i april är BNP-tillväxten något uppreviderad, både för i år och nästa år. I år beror upprevideringen på att investeringar och hushållens konsumtion utvecklas starkare. Framför allt är det investeringarna som är höjda, vilket främst beror på att utfallet för första kvartalet var starkare än väntat. Nästa år har tillväxten höjts något på grund av att bidraget från nettoexporten väntas bli något större.

Sysselsättningstillväxten har reviderats upp med 0,5 procentenheter i år då utfallet även här tyder på en starkare tillväxt än väntat.

Sedan april har också befolkningsprognosen reviderats upp, vilket höjer både potentiell sysselsättnings- och BNP-nivå på sikt. Eftersom vi, liksom i föregående prognos, räknar med att ekonomin når balans i slutet av perioden har BNP-tillväxten reviderats upp även för 2020 och 2021 främst via snabbare ökning av arbetade timmar. Sysselsättningsökningen är ungefär densamma dessa två år som i föregående prognos.

Samtidigt som sysselsättningstillväxten är uppreviderad har vi reviderat ner antalet arbetade timmar i år. Lönesumman är oförändrad på kort sikt men höjd på längre sikt då den potentiella sysselsättningen är uppreviderad.

Inflationen, mätt med KPIF, är uppreviderad i år till följd av högre priser på importerade varor och energi de senaste månaderna. Våra bedömningar om ett fortsatt högt oljepris och en svag krona lyfter även KPIF-prognosen för resten av året. Trots att KPIF har höjts har bedömningen för tidpunkten då Riksbanken höjer styrräntan flyttats fram något (till

december i år istället för oktober). Revideringen är i linje med Riksbankens signaler och bottnar i det faktum att KPIF-inflationen exklusive energi ytterligare en tid ligger under 2 procent.

Kronan har markant försvagats mot andra valutor, inte minst mot dollarn och euron. Vi har därför reviderat ner kronans värde, framför allt för i år. Slutkursen är dock oförändrad.

Skatteintäkterna har höjts i år

I år har skatteintäkterna reviderats upp med 8 miljarder kronor. Kommande år är revideringarna mindre. Övriga inkomster har endast reviderats marginellt.

Direkt skatt på arbete har reviderats ner i år och nästa år. Det beror främst på att inkomsterna från pensioner har reviderats ner. Samtidigt har intäkterna från indirekt skatt på arbete reviderats upp. Det beror på att vi har reviderat omfattningen av Växa-stödet²⁰ då utfallen visar att det används i väldigt låg utsträckning.

Hushållens kapitalskatter har reviderats upp i år till följd av högre finansiella kapitalvinster²¹ samt något lägre ränteavdrag på grund av att räntenivån har justerats ner. Även utdelningsinkomsterna har justerats upp något. Nästa år har intäkterna reviderats ner, vilket främst beror på lägre schablonintäkter på investeringssparkonton till följd av en nedjusterad statslåneränta per den sista november i år.

Skatt på företagsvinster har reviderats upp samtliga år. Det beror främst på att prognosen höjts för BNP-utvecklingen i år, vilket påverkar framskrivningen av företagens vinster. Ändringar i förslaget om nya skatteregler för företagssektorn bidrar även till revideringen, dock främst för 2020.

Avkastningsskatterna har sänkts främst 2018 och 2019 till följd av att statslåneräntan väntas bli lägre.

Intäkterna från mervärdesskatt har reviderats upp, huvudsakligen på grund av högre privat konsumtion.

²⁰ Sänkning av arbetsgivaravgiften för ensamföretag som anställer sin första medarbetare.

²¹ Hushållens kapitalvinster är volatila. Därför prognosticeras de initialt till en historisk andel av BNP. I den här prognosen övergår vi för 2018 till att istället basera prognosen på prisutvecklingen för de

finansiella kapitaltillgångarna. För de reala kapitalvinsterna gjordes övergången i aprilprognosen.

Utgifterna har reviderats upp i år

Utgifterna på statens budget har reviderats upp något i år. Åren därefter är utgifterna däremot oförändrade eller något nedreviderade.

Utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg för 2018 har till stor del reviderats upp på grund av satsningar i vårändringsbudgeten. Satsningarna avser bland annat anställning av vårdpersonal inom bristkompetenser, investeringar i välfärdsteknik i äldreomsorgen och att korta vårdköerna. Vidare ökar utgifterna inom assistansersättningen då utbetalningsgraden har höjts. Utgifterna hålls dock tillbaka av att antalet brukare fortsätter att minska.

Utgifterna för Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning har reviderats ner i år, främst till följd av låga utfall för antalet uttagna sjukpenningdagar.

Inom kommunikationsområdet har prognosen för underhåll av vägar för 2018 höjts. Den stränga vintern har medfört skador på vägar och utrustning vilket innebär större reparationskostnader. Det innebär att vi räknar med att krediten på anslaget kommer att utnyttjas. Osäkerheten är stor vad gäller reparationsbehoven, vilket gör att prognosen och därmed kreditutnyttjandet kan bli större än beräknat.

Utgifterna för areella näringar, landsbygd och livsmedel har reviderats upp i år. Det beror i huvudsak på satsningar på miljöförbättrande åtgärder i vårändringsbudgeten och en högre eurokurs som påverkar EU-finansierade bidrag.

Statsskuld räntorna har reviderats ner 2018, framför allt till följd av sänkta ränteprognoser som ger större överkurser vid emission. För 2019 slår

de sänkta ränteprognoserna framför allt igenom via större kursförluster, vilket gör att utgifterna för statsskuld räntorna blir något högre jämfört med aprilprognosen. Prognosen för statsskuld räntorna baseras, liksom föregående prognos, på Riksgäldens låneplan från februari varför revideringarna sammantaget är mycket små.

En ny uppdaterad EU-budget har lett till lägre utgifter 2019 för EU-avgiften.

Riksgäldskontorets nettoutlåning har reviderats upp de kommande två åren, främst till följd av att Riksbankens lån ökar när enskilda lån refinansieras till en högre dollarkurs.

Stärkt sparande och större budgetöverskott

Det finansiella sparandet i offentlig sektor har reviderats upp samtliga år. Det beror framför allt på att skatteintäkterna, främst skatt på kapital, höjts. Det är dock tämligen små skillnader, 1–5 miljarder kronor per år.

Det är framför allt statens finansiella sparande som förstärkts. Det har reviderats upp både för i år och nästa år med 3 miljarder kronor och något mer de följande två åren. Orsaken är framför allt högre statliga skatteintäkter, främst från skatt på kapital. Även sparandet för 2017 har reviderats upp, med 7 miljarder kronor. Det beror främst på att en återbetalning 2018, avseende EU-avgiften för 2017, har periodiserats till 2017. Även saldot på statens budget har reviderats upp för samtliga år, med 4–8 miljarder kronor.

Kommunsektorns finansiella sparande och resultat har reviderats upp för i år och förra året, men är nedreviderat för resten av perioden.

Tabellbilaga

Tabell 12. Sammanfattande nyckeltal

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP, fasta priser, proc. utv.	-0,3	1,2	2,6	4,5	3,2	2,3	2,6	1,4	1,6	1,3
BNP, fasta priser, kalenderkorrigerad, proc. utv.	0,1	1,2	2,7	4,3	3,0	2,5	2,7	1,5	1,4	1,2
Hushållens konsumtion, proc. utv.	0,8	1,9	2,1	3,1	2,2	2,2	2,2	2,0	2,3	2,3
Offentlig konsumtion, proc. utv.	1,1	1,3	1,5	2,4	3,1	0,4	1,0	0,6	0,7	-0,5
Investeringar, proc. utv.	-0,2	0,6	5,5	6,9	5,6	5,9	4,4	1,2	1,3	1,2
Lager, bidrag till BNP-förändringen	-1,1	0,2	0,2	0,4	0,0	0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,0
Export, proc. utv.	1,0	-0,8	5,3	5,7	3,3	3,6	4,4	3,6	3,2	3,0
Import, proc. utv.	0,5	-0,1	6,3	5,2	3,4	4,8	3,9	3,4	3,4	3,2
Real disponibel inkomst, proc. utv.	3,6	2,3	2,8	2,5	3,5	1,8	3,1	1,7	1,2	0,9
Hushållens sparande, exklusive tjänste- och premiepensioner, andel av disponibel inkomst	8,1	8,5	9,2	8,6	9,8	9,4	10,2	9,9	8,9	7,6
Lönesumma, proc. utv.	3,7	2,7	3,8	4,3	4,9	4,8	4,5	3,6	3,4	2,9
Arbetade timmar, kalenderkorrigerade, proc. utv.	0,7	0,4	1,8	0,9	2,1	1,9	1,5	0,5	0,0	-0,4
Arbetslöshet, procent av arbetskraften	8,0	8,0	7,9	7,4	6,9	6,7	6,2	6,1	6,2	6,5
Finansiellt sparande i offentlig sektor, mdkr	-36	-51	-61	8	53	60	22	17	36	74
Finansiellt sparande i offentlig sektor, proc. av BNP	-1,0	-1,4	-1,6	0,2	1,2	1,3	0,5	0,3	0,7	1,4
Offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden), proc. av BNP	38,1	40,7	45,5	44,2	42,1	40,7	36,8	34,5	32,8	30,3
Bakåtblickande åttaårssnitt, finansiellt sparande	0,9	0,5	0,0	-0,3	-0,4	-0,2	-0,1	-0,1	0,1	0,5
Strukturellt sparande	-0,3	-1,0	-1,2	-0,6	0,5	0,7	0,1	0,1	0,5	1,4
Skattekvot, proc. av BNP	42,6	42,9	42,6	43,1	44,0	44,0	43,2	43,0	42,9	42,9
Totala utgifter på statens budget, mdkr	812	921	862	892	917	940	989	1 013	1 035	1 030
Takbegränsade utgifter, mdkr	1 022	1 067	1 096	1 135	1 184	1 229	1 281	1 306	1 338	1 349
varav Ålderspensionssystemet, mdkr	238	257	258	267	285	299	308	317	327	338
Marginal till utgiftstaket, mdkr	62	28	11	23	31	45	56	91	133	143
Budgetsaldo, mdkr	-25	-131	-72	-33	85	62	53	-1	50	103
Engångseffekter på statens budget, mdkr	8	-74	-14	1	52	10	-6	-46	4	2
Underliggande budgetsaldo, mdkr	-33	-57	-58	-33	33	52	59	44	46	102
Statsskuld, proc. av BNP	30,2	32,8	34,2	32,2	29,3	27,5	24,0	22,7	20,9	18,4

Källa: SCB och ESV

Tabell 13. Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget 2013–2021

Miljarder kronor	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på arbete	972,4	993,7	1 049,8	1 137,1	1 194,4	1 237,7	1 275,5	1 311,6	1 348,5
Direkta skatter	523,0	530,3	558,3	607,1	635,4	654,1	671,2	686,8	705,1
Kommunal skatt	581,9	602,7	635,7	669,6	699,5	723,5	748,7	772,9	796,2
Statlig skatt	44,8	47,4	50,8	55,6	58,7	59,8	61,1	61,3	60,9
Jobbskatteavdrag	-85,8	-100,2	-104,0	-105,1	-109,4	-113,2	-116,3	-119,7	-122,8
Husavdrag	-17,5	-19,2	-23,7	-12,7	-13,1	-14,1	-14,8	-15,6	-16,4
Övrigt	-0,5	-0,5	-0,6	-0,3	-0,3	-2,0	-7,5	-12,2	-12,8
Indirekta skatter	449,4	463,4	491,5	530,1	559,1	583,7	604,3	624,8	643,4
Arbetsgivaravgifter	454,3	471,1	491,6	515,7	540,6	564,6	585,0	605,1	622,6
Egenavgifter	11,5	11,6	11,8	11,5	12,5	12,9	13,1	13,4	13,6
Särskild löneskatt	36,8	37,0	40,3	43,6	45,6	47,7	49,5	51,2	52,8
Nedsättningar	-22,9	-25,1	-19,1	-5,7	-3,2	-3,3	-3,3	-3,4	-3,4
Tjänstegruppliv m.m.	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Avgifter till premiepensionssystemet	-31,0	-31,9	-33,6	-35,6	-36,9	-38,7	-40,5	-42,1	-42,7
Skatt på kapital	172,7	200,2	245,0	246,0	252,3	240,9	244,1	264,7	277,0
Skatt på kapital, hushåll	32,3	48,0	69,1	74,6	76,6	56,9	56,4	61,7	65,3
Skatt på bolagsvinster	89,0	96,5	119,6	115,2	119,7	126,6	128,0	135,6	136,3
Avkastningsskatt	6,9	10,2	8,4	4,6	4,6	5,2	7,1	14,0	20,4
Fastighetsskatt	31,6	32,0	32,4	33,4	32,9	33,1	32,8	32,9	33,8
Stämpelskatt	8,9	9,3	10,9	12,3	12,1	12,4	12,8	13,2	13,6
Kupongskatt m.m.	4,1	4,2	4,6	5,7	6,4	6,8	7,0	7,2	7,5
Skatt på konsumtion och insatsvaror	460,7	475,5	507,8	539,3	561,3	582,7	600,3	621,5	641,2
Mervärdesskatt	339,5	355,0	380,3	406,5	427,9	444,9	458,6	474,5	489,3
Skatt på tobak	11,1	11,4	11,8	11,9	11,9	12,0	12,1	12,3	12,6
Skatt på etylalkohol	4,0	4,1	4,2	4,2	4,3	4,2	4,2	4,1	4,1
Skatt på vin m.m.	4,9	5,216	5,659	5,7	6,0	6,1	6,1	6,2	6,2
Skatt på öl	3,3	3,5	3,9	4,0	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2
Energiskatt	40,6	39,1	40,7	44,8	46,3	50,0	52,4	55,1	57,5
Koldioxidskatt	24,0	23,3	24,6	24,1	23,5	22,6	22,1	22,7	23,2
Övriga skatter på energi och miljö	4,4	4,4	4,8	5,2	4,1	4,1	4,4	4,6	4,6
Skatt på vägtrafik	16,5	16,8	18,8	19,7	19,9	21,0	22,2	23,5	24,8
Skatt på import	5,2	5,8	6,3	6,1	6,3	6,7	7,0	7,2	7,5
Övriga skatter	7,2	6,8	6,8	7,0	7,0	7,0	7,1	7,1	7,2
Restförda och övriga skatter	11,6	7,1	6,8	17,6	13,8	16,5	14,2	12,1	12,3
Restförda skatter	-6,6	-5,9	-4,3	-4,7	-5,8	-5,5	-5,3	-5,0	-4,7
Övriga skatter	18,2	13,0	11,1	22,4	19,6	22,0	19,4	17,1	17,1
Totala skatteintäkter	1 617,5	1 676,5	1 809,4	1 940,0	2 021,8	2 077,8	2 134,1	2 209,9	2 279,1
EU-skatter	5,2	5,8	6,3	6,1	6,3	6,7	7,0	7,2	7,5
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 612,3	1 670,7	1 803,1	1 934,0	2 015,6	2 071,1	2 127,1	2 202,7	2 271,6
Kommunalskatt	597,3	618,2	651,7	685,9	716,5	741,7	767,4	792,2	816,3
Avgifter till ålderspensionssystemet	207,5	213,7	224,1	233,9	245,0	255,1	264,3	272,9	281,1
Statens skatteintäkter	807,4	838,8	927,3	1 014,1	1 054,1	1 074,3	1 095,4	1 137,6	1 174,2

Tabell 13. Fortsättning

Miljarder kronor	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Statens skatteintäkter	807,4	838,8	927,3	1 014,1	1 054,1	1 074,3	1 095,4	1 137,6	1 174,2
Periodiseringar	-20,8	-23,6	-33,4	29,9	-3,7	12,4	-40,4	-9,9	1,7
Uppbördsförskjutningar	13,8	-7,3	-29,3	8,0	9,8	20,3	12,4	-4,7	9,9
Betalningsförskjutningar	-34,7	-16,3	-3,5	22,2	-13,9	-8,3	-53,2	-5,5	-8,5
varav kommuner	-15,0	-8,1	6,8	-1,0	-6,8	0,8	6,8	3,3	0,7
varav ÅP-systemet	-0,2	-0,4	0,7	1,8	1,0	1,0	0,4	0,7	0,7
varav privat sektor	-20,2	-7,9	-11,4	20,5	-8,5	-9,8	-60,9	-9,9	-9,9
varav kyrkan	0,6	0,1	0,3	0,9	0,5	-0,3	0,5	0,4	0,1
varav EU	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Anstånd	0,1	0,0	-0,6	-0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
1000 Statens skatteinkomster	786,6	815,2	893,9	1 044,0	1 050,4	1 086,8	1 054,9	1 127,8	1 175,9
Övriga inkomster	4,0	-25,0	-34,4	-41,3	-49,0	-44,7	-43,6	-43,5	-43,1
2000 Inkomster av statens verksamhet	48,1	41,7	39,0	31,3	27,4	32,0	32,3	32,4	34,3
3000 Inkomster av försåld egendom	20,8	0,2	0,1	0,2	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0
4000 Återbetalning av lån	1,1	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
5000 Kalkylmässiga inkomster	9,9	9,9	9,7	10,8	11,4	12,2	14,0	14,6	15,4
6000 Bidrag från EU m.m.	10,3	11,9	9,7	11,0	10,5	12,1	12,5	12,1	11,4
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-78,7	-81,6	-85,8	-95,4	-99,1	-103,9	-103,0	-103,3	-104,9
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto	-7,6	-8,0	-8,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totala inkomster	790,5	790,2	859,5	1 002,7	1 001,4	1 042,1	1 011,4	1 084,3	1 132,8
Totala utgifter	921,4	862,4	892,2	917,4	939,6	989,0	1 012,5	1 034,8	1 029,5
Budgetsaldo	-130,9	-72,2	-32,6	85,3	61,8	53,0	-1,2	49,5	103,3

Källa: SKV och ESV

Anm.: Samtliga belopp redovisas i innevarande års budgetstruktur

Tabell 14. Utgifter på statens budget 2012–2021

Miljarder kronor

Utgiftsområde	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1 Rikets styrelse	11,5	11,8	12,9	12,3	12,7	13,3	14,3	14,4	14,3	14,5
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	13,5	16,1	14,2	14,5	15,1	15,3	16,1	16,6	17,2	17,8
3 Skatt, tull och exekution	10,3	10,4	10,4	10,8	10,8	11,0	11,5	11,7	11,8	11,9
4 Rättsväsendet	38,2	39,3	40,2	40,4	42,3	44,1	46,1	47,9	49,6	51,0
5 Internationell samverkan	1,5	1,8	1,7	1,9	2,1	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	45,5	45,4	48,0	48,3	49,4	50,4	53,5	56,1	58,1	59,4
7 Internationellt bistånd	30,2	30,8	31,0	32,2	32,0	36,7	42,6	44,0	45,7	47,5
8 Migration	8,2	9,9	12,6	18,7	41,3	40,0	20,0	12,8	11,3	10,7
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	58,7	59,0	61,6	65,0	63,4	67,4	77,6	75,4	75,1	74,4
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	94,9	96,4	99,0	102,6	105,6	101,9	98,9	96,4	96,1	96,2
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	41,3	40,0	39,3	38,1	35,9	34,7	34,7	34,2	34,1	34,2
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	75,6	78,5	80,8	82,9	86,1	88,7	95,3	98,8	101,5	104,6
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	6,8	8,8	12,2	15,4	19,2	23,9	22,9	17,5	13,5	12,5
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	66,6	69,7	66,9	65,0	72,5	71,6	73,3	75,1	77,4	76,9
15 Studiestöd	21,1	20,6	20,0	19,2	19,5	19,7	21,3	22,9	23,9	25,4
16 Utbildning och universitetsforskning	53,7	56,3	59,3	62,8	66,0	71,1	76,4	78,7	82,3	82,6
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	12,5	12,9	13,0	13,4	14,1	14,5	16,0	15,8	15,8	15,5
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1,0	1,0	1,1	1,1	3,1	3,8	4,2	4,9	5,2	5,2
19 Regional tillväxt	3,4	3,3	2,9	2,2	2,6	2,8	3,7	4,7	5,5	5,2
20 Allmän miljö- och naturvård	4,8	4,8	5,1	5,9	7,3	7,8	10,0	12,7	14,2	11,8
21 Energi	2,7	2,6	2,9	2,3	2,7	3,0	3,7	3,7	3,8	2,7
22 Kommunikationer	42,8	43,6	45,9	47,2	50,0	53,2	56,0	58,9	61,3	62,5
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	16,4	16,0	16,2	13,4	15,9	17,2	19,2	19,2	19,2	15,8
24 Näringsliv	5,9	5,2	5,4	5,5	5,9	6,4	7,7	7,4	7,1	6,7
25 Allmänna bidrag till kommuner	85,1	88,9	93,6	102,0	93,3	105,6	111,4	117,0	122,0	122,1
26 Statsskuld räntor m.m.	27,4	16,8	3,3	21,9	1,7	10,6	13,1	26,6	19,5	12,9
27 Avgiften till Europeiska unionen	31,5	37,4	41,6	44,2	30,3	24,2	35,0	40,5	42,8	42,3
Summa utgiftsområden	811,1	827,4	840,9	889,3	900,8	940,7	986,2	1 015,8	1 030,7	1 024,2
Summa utgiftsområden exklusive räntor	783,7	810,6	837,5	867,4	899,1	930,2	973,1	989,2	1 011,2	1 011,3
Riksgäldskontorets nettoutlåning	1,0	96,2	22,0	10,1	14,8	-2,9	1,0	-3,3	4,1	5,3
Kassamässig korrigering	0,4	-2,2	-0,5	-7,3	1,8	1,8	1,8	0,0	0,0	0,0
Totala utgifter	812,5	921,4	862,4	892,2	917,4	939,6	989,0	1 012,5	1 034,8	1 029,5
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	238,5	256,7	258,0	267,5	285,4	299,1	308,0	316,8	326,8	337,7
Summa takbegränsade utgifter	1 022,2	1 067,3	1 095,5	1 134,9	1 184,5	1 229,3	1 281,1	1 306,0	1 337,9	1 349,0
Totala inkomster	787,6	790,5	790,2	859,5	1 002,7	1 001,4	1 042,1	1 011,4	1 084,3	1 132,8
Budgetsaldo	-24,9	-130,9	-72,2	-32,6	85,3	61,8	53,0	-1,2	49,5	103,3

Källa: ESV

Anm. Utgiftsområdena redovisas enligt strukturen i budgetpropositionen för 2018.

Kontaktpersoner

Prognos Statens budget och de offentliga finanserna produceras av Avdelningen Analys och prognoser. I redaktionen för denna budgetprognos ingår Julia Asplund, redaktör, 08-690 45 69 och Björn Andersson, 08-690 44 01. Redaktionen är i första hand behjälplig med övergripande frågor.

Utgifter

1. Rikets styrelse	Sofia Larsén	08-690 43 41
2. Samhällsekonomi och finansförvaltning	Svante Hellman	08-690 43 15
3. Skatt, tull och exekution	Anna Daniels	08-690 44 16
4. Rättsväsende	Jonas Emanuel Larsson	08-690 44 09
5. Internationell samverkan	Peter Kvarfordt	08-690 43 62
6. Försvar och samhällets krisberedskap	Jonas Emanuel Larsson	08-690 44 09
7. Internationellt bistånd	Peter Kvarfordt	08-690 43 62
8. Migration	Anna Daniels	08-690 44 16
9. Hälsovård, sjukvård och social omsorg	Stefan Gehlin	08-690 45 43
10. Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	Julia Asplund	08-690 45 69
11. Ekonomisk trygghet vid ålderdom	Anders Brunstedt	08-690 44 15
12. Ekonomisk trygghet för familjer och barn	Julia Asplund	08-690 45 69
13. Jämställdhet och nyanlända invandras etablering	Anna Daniels	08-690 44 16
14. Arbetsmarknad och arbetsliv	Sofia Larsén	08-690 43 41
15. Studiestöd	Peter Kvarfordt	08-690 43 62
16. Utbildning och universitetsforskning	Peter Kvarfordt	08-690 43 62
17. Kultur, medier, trossamfund och fritid	Stefan Gehlin	08-690 45 43
18. Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	Sofia Larsén	08-690 43 41
19. Regional tillväxt	Jonas Emanuel Larsson	08-690 44 09
20. Allmän miljö och naturvård	Sofia Larsén	08-690 43 41
21. Energi	Julia Asplund	08-690 45 69
22. Kommunikationer	Svante Hellman	08-690 43 15
23. Areella näringar, landsbygd och livsmedel	Peter Kvarfordt	08-690 43 62
24. Näringsliv	Stefan Gehlin	08-690 45 43
25. Allmänna bidrag till kommuner	Anna Daniels	08-690 44 16
26. Statskuldsränder m.m.	Sofia Larsén	08-690 43 41
27. Avgiften till Europeiska unionen	Anna Daniels	08-690 44 16
Kassamässig korrigerering	Jonas Emanuel Larsson	08-690 44 09
RGK:s nettoutlåning	Jonas Emanuel Larsson	08-690 44 09

Inkomster

Direkta skatter på arbete, periodiseringar	Michael Lemdal	08-690 44 42
Indirekta skatter på arbete	Michael Lemdal	08-690 44 42
Kapitalskatter hushåll	Björn Andersson	08-690 44 01
Företagsskatter	Daniel Stedt	08-690 44 33
Punktskatter, Inkomster av statens verksamhet	Daniel Stedt	08-690 44 33
Fastighetsskatt, stämpelskatt	Björn Andersson	08-690 44 01
Fordon-, tobak- och alkoholskatt	Rojan Karakaya	08-690 44 31
Mervärdesskatt	Rojan Karakaya	08-690 44 31
Utdelningar statliga bolag, återbetalning av lån	Michael Lemdal	08-690 44 42
Kommunala utjämningsavgifter	Anna Daniels	08-690 44 16
Skattenedsättningar	Michael Lemdal	08-690 44 42
Bidrag från EU	Peter Kvarfordt	08-690 43 62
Kalkylmässiga inkomster, försäljningar	Björn Andersson	08-690 44 01

Makroekonomisk utveckling

Ann-Sofie Öberg 08-690 43 88

Makroekonomisk utveckling

Patrik Jonasson 08-690 43 76

Kommunsektorns finanser

Patrik Jonasson 08-690 43 76

Ålderspensionssystemets finanser

Anders Brunstedt 08-690 44 15

Offentliga sektorns finanser

Anders Brunstedt 08-690 44 15

Offentliga skulden

Svante Hellman 08-690 43 15

Avdelningen analys och prognoser e-post: fornamn.efternamn@esv.se, prognos@esv.se

Ekonomistyrningsverkets prognos visar att högkonjunkturen i svensk ekonomi når sin topp i år och att BNP-tillväxten bromsar in nästa år. Satsningarna i de senaste budgetarna bidrar till att de offentliga utgifterna ökar markant i år trots att utgifterna för flyktingmottagandet faller kraftigt.

Skatteintäkterna ökar långsammare i år jämfört med förra året eftersom flera skattebaser utvecklas svagare. Överskottet i det finansiella sparandet blir därmed lägre i år och nästa år.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.